

Høyere selvmordsrate blant enkelte Libanon-veteraner

Norske veteraner som tjenestegjorde i Libanon i perioder med høyt konfliktnivå har høyere selvmordsrate, ifølge en undersøkelse.

21.600 mannlige soldater tjenestegjorde i Libanon fra 1978 til 1998. Særlig de første årene var

tjenesten preget av høyt konfliktnivå, kamphandlinger, angrep og drap på UNIFIL-soldater (FNs midlertidige styrke i Libanon). Dette har satt sine spor hos soldatene i ettertid, ifølge en undersøkelse gjort av Forsvarets helseregister og Forsvarets sanitet, skriver For-

svarets forum. Forskerne har tatt for seg dødsfallene til de 21.600 soldatene som tjenestegjorde i Libanon fra 1978.

Selvmordsraten var 30 prosent høyere for dem som tjenestegjorde i Libanon i perioder med høyt konfliktnivå sammenlignet

med normalbefolkningen. Men selvmordsraten til gruppen som var i Libanon i rolige perioder lå noe under normalbefolkningen, ifølge undersøkelsen.

Funn i undersøkelsen tyder også på at de som tjenestegjorde i perioder med høyt konfliktnivå

var mer utsatt for ulykker enn folk flest. Det var 50 prosent flere dødsulykker i trafikken for dem som var i høyintensivgruppen, mens de som var i lavintensivgruppen hadde nesten 50 prosent færre dødsulykker enn normalen. (NTB)

Økonomiforskere taler bergenske millionærer midt

FORSVARER SKATTEN

- Dette handler om at rike ønsker å beholde mer av pengene sine, mener NHH-professor Jarle Møen.

MATS MYREDAL
mats.myredal@ba.no

BERGEN: I gårshagens BA argumenterte en rekke lokale bedriftseiere for å fjerne den omstridte formuesskatten på arbeidende kapital. Urettferdig konkurranse mot utenlandske investorer, urimelig å beskattes når man går med underskudd, hemmende for å skape nye arbeidsplasser, var blant argumentene til millionærene.

- Formuesskatten er som å løpe 100 meter med slålåmsko, mente Geir Hove.

- Pengene skal ikke gå til en grisk og grådig stat, men heller til bedrift og ansatte, sa Dag Aldal.

Linn Cecilie Moholt mente at skatten er ødeleggende for det norske samfunnet.

Åtte ganger mer effektiv

Økonomiforskere tilbakeviser nå bedriftseierne.

- Alle skatter har en negativ effekt, men det ville også være negativt om vi ikke hadde penger til infrastruktur og velferdsordninger. Spørsmålet er hvilke skatter det er mest effektivt å kutte. Økonomer er entydige i at det ikke er formuesskatten sier Jarle Møen til BA.

En undersøkelse utført av Menon Economics i 2015 viste at det var åtte ganger så effektivt å kutte i selskapsskatten som formuesskatten.

- Årsaken er at inntektsskatten treffer bredere, berører alle bedrifter med overskudd og styrker Norge som et attraktivt land å investere i, sier Møen.

Han poengterer at å spørre bedriftseierne om de vil skape flere arbeidsplasser dersom de slipper formuesskatt blir et for snevert perspektiv. Pengene forsvinner ikke, men vil ha systemsettingseffekter gjennom offentlige investeringer.

- Med formuesskatt kun på eiendom og penger i banken, ikke på såkalt arbeidende kapital, vil det lønne seg å sitte med ulønnsomme bedrifter fremfor å selge seg ut. Det hindrer om-

stilling. Formuesskatten bør ha lav sats og skatte all formue likt. Lettelser bør gis til alle, avslutter NHH-professoren.

- Skatten treffer godt

Førsteamanuensis ved Institutt for økonomi på UiB, Bjørn Sandvik, støtter Møen.

- Hvis du spør folk om de vil ha mindre skatt, vil de fleste si ja. At bedriftseiere er imot den betyr at formuesskatten treffer godt, og er vanskelig å komme seg unna, sier Sandvik.

Påstandene om at formuesskatten skaper urettferdig konkurranse mot utenlandske investorer mener han er feil.

- Verdien av et selskap for en norsk investor er fremtidig inntjening, delt på avkastningen hvis du solgte i markedet. Skatten reduserer telleren og nevneren med samme faktor, slik at verdien blir uforandret med formuesskatt, sier Sandvik.

Han peker på at å fjerne arbeidsgiveravgiften eller senke selskapsskatten har dokumentert større effekt, sier Sandvik, før han advarer:

- Hvis formuesskatten blir så høy at den får mange til å flytte til utlandet blir den skadelig, men vi er ikke der nå.

- Tier av frykt

Ole Gjems-Onstad, professor i skatterett ved BI, vil derimot fjerne formuesskatten.

- Den treffer særlig ille mot bedrifter som kan ha høy verdi, men lav cash flow - som nyetablerte gründerbedrifter, sier Gjems-Onstad.

- Den gir også en skalert eller dobbel beskatning. Man må betale skatt på utbyttet brukt på å finansiere formuesskatten.

Gjems-Onstad mener at utflyttingen av skatteflyktninger allerede har begynt.

- Mediene og venstresiden kjører hardt mot næringslivsledere. Adskillige velstående flytter ut på grunn av formuesskatten, men vil ikke snakke høyt om det av frykt for å komme i samme situasjon som Stein Erik Hagen og Bjørn Dæhlie, sier han og avslutter:

- Når mediene kaller formuesskatten en rikingskatt er debatten blitt for ideologisk og populistisk. Vi burde heller debattere hvorfor vi har en skatt som nesten ingen andre har.

SKATTEFORSVARER: - Bedriftseierne opplever skatten som urettferdig, men samme hvilken skatt man betaler bedriftsøkonomiske beslutningene. Eiere som betaler formuesskatt har gjennomgående solide bedrifter, og de vil få

Ber rike slutte å klage

- Jeg har tent et lys for de stakkars rike, sier SV-leder Audun Lysbakken til BA.

- De må slutte å klage. Det er godt å være rik i Norge. Det oppfattes som provoserende at skattene for de på toppen reduseres. Forskjellene øker, da kan ikke de med mest be om å prioriteres nå, sier Lysbakken.

Han er enig med Espen Galtung Døsvig som i gårshagens BA uttalte at for store forskjeller i et samfunn skaper uro.

- Vi risikerer nullskattytere med store formuer. Det går bare ikke an at de skal skatte mindre enn renholderne på kontoret deres, mener Lysbakken.

Peter Chr. Frølich (H), mener formuesskatten viser seg fra sin verste side i motgang.

- Man tar utbytte for å betale - det er å slakte melkekuen. Det er også urettferdig at utenlandske eiere går fri, sier Frølich.

- Å betale skatt når man har underskudd oppleves utrolig destruktivt. Om det føles for-

nuftig betaler næringslivet skatt med glede, mener han.

Eigil Knutsen (Ap) påpeker at fagøkonomer ikke finner at kutt i skatten vil skape flere arbeidsplasser, og avviser at utenlandske bedriftseiere har en fordel.

- De har sitt eget skattesystem i egne land. Norge har lave skatter på formuer og eiendom enn snittet i OECD.